

Wydanie tymczasowe

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO

YVES'A BOTA

przedstawiona w dniu 2 maja 2019 r.(1)

Sprawa C-42/18

Finanzamt Trier

przeciwko

Cardpoint GmbH, następcy prawnemu Moneybox Deutschland GmbH

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Bundesfinanzhof (federalny trybunał finansowy, Niemcy)]

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Szósta dyrektywa 77/388/EWG – Zwolnienia – Artykuł 13 cz. III B lit. d) pkt 3 – Płatności – Transakcje dotyczące płatności – Pojęcia – Wypłata pieniędzy z bankomatu – Usługi świadczone przez spółkę bankowi w ramach outsourcingu polegającego na obsłudze bankomatu

I. Wprowadzenie

1. Ponieważ Finanzamt Trier (urząd skarbowy w Trewirze, Niemcy)(2) odmówił przyznania Cardpoint GmbH(3) zwolnienia podatkowego dotyczącego świadczenia usług na rzecz banku w zakresie obsługi bankomatów, w niniejszym odesłaniu prejudycjalnym Bundesfinanzhof (federalny trybunał finansowy, Niemcy) zwraca się do Trybunału o rozstrzygnięcie w przedmiocie wykadni art. 13 cz. III B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy 77/388/EWG(4).
2. Na mocy tego przepisu transakcje dotyczące w szczególności płatności i przelewów są zwolnione z VAT.
3. O ile Trybunał miał już okazję dokonać wykadni tego przepisu, o tyle w niniejszej sprawie zwrócono się o to w szczególnym kontekście. Powinien on bowiem ustalić, czy świadczenie usług obsługi bankomatów, dla banków obsługujących te bankomaty, może być zwolnione z VAT jako transakcje dotyczące płatności. W kontekście wzrostu outsourcingu obsługi bankomatów przez banki, wykadnia dokonana przez Trybunał może mieć istotny wpływ na usługodawców świadczących takie usługi.
4. W niniejszej opinii przedstawię powody, dla których uważam, że w ramach outsourcingu zlecanego przez bank przedsiębiorstwu trzeciemu, działalność związana z obsługą bankomatów

przez to przedsięwzięcie – polegająca na uruchomieniu i utrzymywaniu bankomatów w sprawności, zaopatrywaniu ich, instalowaniu w nich sprzętu informatycznego, a także oprogramowania do odczytu danych z kart bankowych, przekazywania do banku, który wyda kartę, zapytania autoryzacyjnego dotyczącego wypłaty pieniędzy i zarejestrowaniu czynności polegających na wypłacie – nie jest objęta zwolnieniem przewidzianym w art. 13 cz. 4 B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy.

II. Ramy prawne

A. Szósta dyrektywa

5. Zgodnie z art. 2 szóstej dyrektywy:

„Opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej podlega:

1) dostawa towarów lub usług świadczona [świadczona usług dokonywana] odpłatnie na terytorium kraju przez podatnika, który jako taki występuje [działającego w takim charakterze]; [...].

6. Tytuł X tej dyrektywy przewiduje zwolnienia z VAT, które powinny być przyznane przez państwa członkowskie. W tym kontekście art. 13 cz. 4 B lit. d) pkt 3 i 4 wspomnianej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„Nie naruszając innych przepisów Wspólnoty, państwa członkowskie zwalniają, na warunkach, które ustalają w celu zapewnienia właściwego i prostego zastosowania zwolnień od podatku i zapobiegania oszustwom podatkowym, unikaniu opodatkowania lub nadużyciom:

[...]

d) następujące transakcje:

[...]

3) transakcje, łącznie z negocjacjami [pośrednictwem], dotyczące depozytu i bieżących rachunków, płatności, transferów, depozytów, czeków i papierów wartościowych, z wyjątkiem jednak odzyskiwania depozytów i faktoringu [czeków i innych papierów wartościowych, jednak z wyjątkiem odzyskiwania depozytów];

4) transakcje, łącznie z negocjacjami [pośrednictwem], dotyczące waluty, banknotów i monet używanych jako prawny środek płatniczy, z wyjątkiem przedmiotów kolekcjonerskich; za »przedmioty kolekcjonerskie« uważa się monety ze złota, srebra lub innego metalu lub banknoty, które nie są zwykle używane jako prawny środek płatniczy oraz monety o wartości numizmatycznej”.

B. Prawo niemieckie

7. Zgodnie z § 4 pkt 8 lit. d) Umsatzsteuergesetz (ustawy o podatku obrotowym) zwolnione są »transakcje i pośrednictwo w transakcjach dotyczących rachunków depozytowych, bieżących rachunków, płatności i przelewów, a także odzyskiwanie papierów wartościowych”.

III. Okoliczności faktyczne sporu w postępowaniu głównym i pytanie prejudycjalne

8. Na podstawie swoich zobowiązań umownych z bankiem Cardpoint świadczy usługi bankomatów. Więcej rzecz ujmując, Cardpoint umieszcza w przewidzianych miejscach

działające bankomaty, z oprogramowaniem i sprzętem informatycznym, wyposażone w logo banku obsługującego te bankomaty i odpowiada za ich prawidłowe funkcjonowanie. W tym celu był przede wszystkim odpowiedzialny za transport banknotów udostępnionych przez ten bank oraz zaopatrzenie bankomatów. Dalej, obowiązkiem tej spółki było zainstalowanie w danych bankomatach sprzętu informatycznego, a także określonego oprogramowania niezbędnego do jego prawidłowego funkcjonowania. Wreszcie spółka świadczyła doradztwo w zakresie bieżącego funkcjonowania bankomatów.

9. Jeśli chodzi o operacje wypłacania środków pieniężnych, w momencie korzystania w tym celu z bankomatu, z chwilą włożenia do bankomatu karty bankowej, specjalne oprogramowanie odczytuje określone dane dotyczące tej karty. Najpierw Cardpoint sprawdza te dane i przekazywa drogą elektroniczną do Bank-Verlag GmbH(5) zapytanie autoryzacyjne dotyczące danej przez posiadacza karty transakcji. Bank-Verlag przesyła następnie zapytanie do sieci międzybankowej, która z kolei przekazywa je do banku, który wydał kartę bankową. Ten ostatni kontroluje pokrycie konta posiadacza i za pomocą tej samej sieci transmisyjnej przesyła z powrotem uznanie lub odmowę wypłaty. Po otrzymaniu odpowiedzi Cardpoint generuje zbiór danych dotyczący wydania pieniędzy i w przypadku uznania dokonuje danej operacji oraz generuje zbiór danych o wydaniu. Zbiór danych był wreszcie przesyłany jako polecenie zaksięgowania do klienta tej spółki, tj. banku, który obsługiwał dany bankomat. Ten bank wysyłał te zbiory danych niezmiennie do systemu Deutsche Bundesbank (niemieckiego banku federalnego)(6). Cardpoint generował również niepodlegający zmianom wykaz dzienny zawierający wszystkie operacje z dnia, który także był przekazywany do BBK.

10. Ponieważ jedynie banki mogły prowadzić rachunki rozliczeniowe w BBK, to one dokonywały „zarejestrowania” [zbioru danych] w systemie BBK. Takie zarejestrowanie pozwalało na ustalenie z mocą prawną wiążącego roszczenia banku obsługującego dany bankomat wobec banku posiadacza rachunku, którego dotyczyła transakcja oraz kosztów poniesionych z tego tytułu. Ponadto, dzięki zarejestrowaniu danych zaksięgowywane było bezpośrednio – pomiędzy bankiem obsługującym bankomat a bankiem, który wydał kartę klienta – rozliczenie wypłaty wraz z ewentualnie należnymi opłatami za korzystanie z bankomatu.

11. W dniu 7 lutego 2007 r., uznając, że świadczone usługi powinny być zwolnione z VAT, Cardpoint złożył zmienioną deklarację podatkową VAT za rok 2005 i wniósł o zmianę istniejącego naliczenia podatku.

12. Wniosek ten został oddalony przez organy podatkowe, lecz Finanzgericht Rheinland-Pfalz (sąd ds. finansowych w Nadrenii-Palatynacie, Niemcy) uwzględnił skargę spółki Cardpoint w tej sprawie.

13. Organy podatkowe wniosły skargę do sądu odsyłającego w ramach postępowania rewizyjnego, postępowanie to zostało zawieszone do czasu ogłoszenia wyroku Bookit.

14. Wiedząc, że zgodnie z tym wyrokiem zwolnienie w odniesieniu do transakcji dotyczących płatności i przelewów nie ma zastosowania do tzw. usługi „przetwarzania płatności za pomocą karty debetowej lub kredytowej” – dokonanej przez podatnika będącego jej usługodawcą, gdy za pośrednictwem tego usługodawcy dana osoba nabywa bilet do kina, który ów usługodawca sprzedaje w imieniu i na rzecz innego podmiotu, a ta osoba płaci za bilet kartą debetową lub kredytową – sąd odsyłający zastanawia się, czy tak samo jest w przypadku usług świadczonych przez spółkę Cardpoint.

15. Zdaniem sądu odsyłającego usługi świadczone przez Cardpoint są działaniami technicznymi i administracyjnymi pozwalającymi na wypłatę gotówki z bankomatów, jako że stanowi one usługi pomocnicze podobne do świadczeń rozpatrywanych w sprawie zakończonej

wyrokiem Bookit, oraz że Cardpoint ogranicza się do technicznego zastosowania instrukcji zawartych w kodzie autoryzacji.

16. W tym względzie sąd odsyłający podkreśla podobieństwo pomiędzy sytuacją rozpatrywaną w postępowaniu głównym a sytuacją, w której zapadł wyrok Bookit. W związku z tym Cardpoint uzyskuje dane dotyczące karty bankowej danego posiadacza rachunku i przekazuje te dane bankowi, który wydał kartę. Ponadto Cardpoint nie jest odpowiedzialny za sprawdzenie i zatwierdzenie poszczególnych zleceń, ponieważ wybrany czynnik wypłaty realizuje dopiero po uzyskaniu zgody banku, który wydał kartę.

17. Sąd odsyłający zauważa jednak, że wyrok Bookit dotyczy transakcji kupna i sprzedaży, podczas gdy w niniejszym przypadku chodzi o świadczenia dotyczące wypłat gotówkowych z bankomatów, przy czym taka różnica nie uzasadnia, w dziedzinie VAT, różnego traktowania usług świadczonych przez Cardpoint, ponieważ w obu tych przypadkach świadczenie polega zasadniczo na wymianie informacji oraz pomocy technicznej i administracyjnej.

18. Sąd odsyłający zastanawia się zatem nad znaczeniem okoliczności, iż w wyroku Bookit w grę wchodziła odrębna umowa sprzedaży biletów do kina, a takiej umowy w omawianym przypadku nie ma.

19. Sąd odsyłający wskazuje wreszcie na dwie okoliczności, które jego zdaniem przemawiają przeciwko zwolnieniu. I tak, podobnie jak w wyroku Bookit, wynagrodzenie za świadczenie jest łatwe do określenia. Ponadto usługi Cardpointu mogłyby być uznane za usługi pomocy o charakterze technicznym, ponieważ działalność Cardpointu stanowi jedynie wymianę informacji z wdrożeniem wydanej przez bank autoryzacji. Cardpoint ogranicza się bowiem do generowania zbioru danych, który przekazuje do systemu bankowego jako polecenie zaksięgowania.

20. W powyższych okolicznościach Bundesfinanzhof (federalny trybunał finansowy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy działania techniczne i administracyjne podejmowane przez dostawcę usług na rzecz banku obsługującego bankomaty i wypłaty gotówkowe z bankomatów tego banku są zwolnione z [VAT] na mocy art. 13 cz. 1 lit. d) pkt 3 [szóstej dyrektywy], jeżeli działania techniczne i administracyjne tego samego rodzaju, podejmowane przez dostawcę usług dla płatności kartą dokonywanych przy sprzedaży biletów do kina nie są, zgodnie z wyrokiem [Bookit], zwolnione z podatku na podstawie tego przepisu”.

IV. Analiza

21. Sąd odsyłający zwraca się zasadniczo do Trybunału o ustalenie, czy działalność Cardpointu, polegająca na uruchomieniu i utrzymywaniu bankomatów w sprawności, napełnianiu ich, instalowaniu w nich sprzętu informatycznego, a także oprogramowania, przekazywaniu do banku, który wydał kartę, zapytania autoryzacyjnego dotyczącego wypłaty pieniędzy, wydaniu pieniędzy i zarejestrowaniu operacji wypłaty, wchodzi w zakres pojęcia „transakcji dotyczącej płatności” zwolnionej z VAT na mocy art. 13 cz. 1 lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy.

22. Z brzmienia pytania prejudycjalnego i z postanowienia odsyłającego wynika, że sąd rozpatrujący spór w postępowaniu głównym ma wątpliwości co do możliwości zastosowania w niniejszej sprawie wykładni wydanej przez Trybunał w wyroku Bookit, w którym uznał on, że zwolnienie w odniesieniu do transakcji dotyczących płatności i przelewów nie ma zastosowania do tzw. usługi „przetwarzania płatności za pomocą karty debetowej lub kredytowej”, dokonanej przez podatnika będącego usługodawcą, w przypadku gdy za pośrednictwem tego usługodawcy

dana osoba nabywa bilet do kina, który usługodawca sprzedaje w imieniu i na rachunek innego podmiotu, za który to bilet osoba ta płaci kartą debetową lub kredytową.

23. Przed ustaleniem, czy rozwiązanie wynikające z wyroku Bookit znajduje zastosowanie do świadczenia usług przez Cardpoint bankom obsługującym bankomaty, należy sformułować szereg uwag wstępnych.

24. Po pierwsze, podkreślam, że usługi umożliwiające wypłatę gotówki z rachunku płatniczego stanowi usługi płatnicze w rozumieniu prawa Unii(7), i że w związku z tym wypłata z bankomatu jest płatnością.

25. Po drugie, przypominam, że z orzecznictwa Trybunału wynika, iż rozwiązania mające zastosowanie do pojęcia „transakcji dotyczącej przelewów” odnoszą się również do pojęcia „transakcji dotyczących płatności”(8), tak że należy je traktować jednakowo do celów zwolnienia, o którym mowa w art. 13 cz. II B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy(9).

26. Po trzecie, pragnę zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zwolnienia z VAT przewidziane w art. 13 szóstej dyrektywy stanowią autonomiczne pojęcia prawa Unii, które są ujęte unikaniu rozbieżności w stosowaniu systemu VAT w poszczególnych państwach członkowskich(10), a pojęcia użyte do określenia tych zwolnień powinny być interpretowane w sposób ścisły, ponieważ stanowią one odstępstwa od ogólnej zasady, zgodnie z którą VAT pobiera się od każdej usługi świadczonej odpłatnie przez podatnika(11).

27. Co się tyczy zastosowania rozwiązania wynikającego z wyroku Bookit do działań Cardpointu w postępowaniu głównym, należy wskazać kryterium zastosowane przez Trybunał w tym wyroku w celu zróbnicowania usług zwolnionych z VAT od usług niezvolnionych.

28. W tym względzie uważam, podobnie jak Cardpoint, że we wspomnianym wyroku Trybunał nie odszedł od swojego wcześniejszego orzecznictwa.

29. Trybunał stwierdził, że usługa przetwarzania płatności kartą będzie przedmiotem sporu w tej sprawie nie mogła być zwolniona z podatku, ponieważ świadczenia te, pojedynczo lub razem, nie mogły być uznane za realizację szczególnej i istotnej funkcji transakcji płatności lub przelewu w rozumieniu prawa Unii(12).

30. W tym celu Trybunał stwierdził w szczególności, że podmiot świadczący usługi sam bezpośrednio nie obciąża ani nie uznawa danych rachunków, że nie dokonywa zapisów na danych rachunkach ani nie zleca takiego obciążenia lub uznania. Trybunał uzna również, że podmiot świadczący te usługi nie ponosi odpowiedzialności w odniesieniu do dokonywania przekształceń prawnych i finansowych charakteryzujących istnienie operacji przelewu lub zapłaty zwolnionej z podatku(13).

31. Zauważam również, że w najnowszym orzecznictwie Trybunał potwierdził to podejście.

32. W wyroku z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592), Trybuna przypomina, że dla ustalenia, czy transakcja objęta jest zakresem zwolnienia transakcji dotyczących przelewów lub płatności decydujące są aspekty funkcjonalne. W związku z tym świadczona usługa może zostać zakwalifikowana jako „transakcja dotycząca przelewów” lub „transakcja dotycząca płatności” wyłącznie w przypadku, gdy spełnia ona specyficzne i zasadnicze funkcje takich przelewów lub płatności, a mianowicie skutkuje przeniesieniem środków pieniężnych i powoduje zmiany prawne i finansowe urzeczywistniające to przeniesienie. W związku z tym, aby zostać objętą zwolnieniem, świadczenie usług musi prowadzić do powstania zmian prawnych i finansowych charakteryzujących przeniesienie własności środków pieniężnych(14).

33. Ponadto Trybuna przypomina, że w celu odróżnienia usług zwolnionych w rozumieniu dyrektywy VAT od świadczenia zwykłych usług rzeczowych, technicznych lub administracyjnych należy zbadać w szczególności zakres odpowiedzialności danego podmiotu świadczącego usługi, a w szczególności to, czy ta odpowiedzialność jest ograniczona do aspektów technicznych, czy też obejmuje specyficzne i istotne elementy transakcji(15).

34. W szczególności, w celu scharakteryzowania świadczeń zwolnionych z VAT jako transakcji dotyczących przelewów lub płatności, Trybuna przywołuje przede wszystkim wagę do charakteru świadczonych usług, w takim sensie, że, aby podlegać zwolnieniu, świadczenie powinno zaliczać się do transakcji finansowych(16). W związku z tym, aby określić, czy usługa spełnia specyficzne i zasadnicze funkcje takich przelewów lub płatności, a mianowicie, czy skutkuje przeniesieniem środków pieniężnych i powoduje zmiany prawne i finansowe urzeczywistniające to przeniesienie, usługa należy ocenić w świetle kryterium funkcjonalnego. Jeżeli chodzi o inne elementy do uwzględnienia, Trybuna może również zbadać zakres odpowiedzialności ponoszonej przez usługodawcę.

35. W świetle wcześniejszego orzecznictwa uważam jednak, że – jeżeli chodzi o usługi świadczone przez Cardpoint – nic nie uzasadnia tego, aby Trybuna odstąpiła od rozwiązania przyjętego w wyroku Bookit(17).

36. Jeżeli chodzi o kryterium funkcjonalne, to na wstępie pragnę zauważyć, że spółka Cardpoint przyznała w swoich uwagach, że zgodnie z wyrokiem Bookit odczytanie danych z karty bankowej użytkownika bankomatu, ich transmisja, sprawdzenie, jak również wykonywanie czynności wybranej przez posiadacza karty po otrzymaniu wiadomości o autoryzacji z banku, który wystawi kartę, nie mogą być objęte zwolnieniem.

37. Podzielam to stanowisko. W istocie wszystkie te działania, zarówno transport pieniędzy, napełnianie bankomatów, instalacja i obsługa niezabudowanego oprogramowania bankomatów, jak i świadczone przez Cardpoint doradztwo dotyczące obsługi tych bankomatów w oczywisty sposób nie powodują przeniesienia środków pieniężnych ani zmian prawnych i finansowych urzeczywistniających to przeniesienie.

38. Co więcej, uważam, że taką analizę powinno się przeprowadzić w odniesieniu do wszystkich, pojedynczo lub razem, rodzajów działania Cardpointu, w ramach obsługi bankomatów, ponieważ należy kwalifikować je jako „usługi materialne, techniczne lub administracyjne”.

39. I tak z informacji przedstawionych przez sąd odsyłający przywołanych w pkt 8–10 niniejszej opinii wynika, że – jak podkreślił rzędnik niemiecki – usługa świadczona przez Cardpoint nie wiąże się bezpośrednio z obciążeniem ani uznawaniem przez niego jakiegokolwiek konta, czy też dokonywaniem zapisów na rachunku posiadacza karty bankowej, który dokonuje się wypłaty(18). W rzeczy samej Cardpoint przekazuje dane dotyczące karty użytkownika, a także zapytanie

autoryzacyjne dotyczyć danej przez niego wypłaty, lecz dokonuje transakcji w tym sensie, że dokonuje fizycznego wydania banknotów wyłącznie w przypadku uznania.

40. Ponadto jedynie bank obsługujący bankomat wprowadza zbiór danych do systemu BBK. Jeżeli chodzi o dzienny plik danych, niepodlegający zmianom i zawierający wszystkie operacje z danego dnia, wygenerowany przez Cardpoint i przekazany do BKK, ma on na celu poinformowanie BKK o dokonanych transakcjach, a co za tym idzie, nie można uznać, że w jego wyniku zostają spełnione szczególne i istotne funkcje płatności.

41. W świetle tych rozważań uważam, że skoro w wyniku usługi świadczonej przez Cardpoint nie dochodzi do przeniesienia, w sposób rzeczywisty lub potencjalny, omawianych funduszy lub spełnienia szczególnych i istotnych funkcji takiego przeniesienia, nie stanowi ona transakcji, w wyniku której dochodzi do przeniesienia środków pieniężnych oraz zmian prawnych i finansowych, lecz usług rzeczową, techniczną lub administracyjną.

42. Argumenty dotyczące specyfiki działania Cardpointu oceny tej nie podważają.

43. To samo dotyczy argumentu opartego na okoliczności, że Cardpoint dokonuje fizycznej dystrybucji banknotów i ich wydania użytkownikowi bankomatu.

44. W istocie, jak podkreślił rząd niemiecki, w zasadzie pieniądze przeniesiona jest na użytkownika bankomatu z banku, a nie z Cardpointu.

45. Podobnie jak rząd niemiecki jestem zdania, że należy wziąć pod uwagę wyłącznie prawną, a nie fizyczną w zasadzie. O ile nie można zaprzeczyć, że usługa świadczona przez Cardpoint skutkuje fizycznym przekazaniem banknotu, to jednak przeniesienie w zasadzie prawnej pieniędzy jest uzależnione od zgody banku, który wyda kartę, a następnie od zaksięgowania transakcji. Tymczasem należy stwierdzić, że w tej kwestii świadczenie Cardpointu jest ograniczone do przekazania danej wypłaty klienta i dokonania technicznej wypłaty.

46. Okoliczność, że działanie Cardpointu w ramach obsługi bankomatów na rzecz banków jest rozważana w całości, nie ma w tym względzie znaczenia. Prawdą jest, że banki obsługujące bankomaty korzystają z dużego outsourcingu, a Cardpoint świadczy szczególnie szeroki usług.

47. Niemniej jednak, moim zdaniem, ratio legis art. 13 cz. 1 B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy nie wymaga podejścia ilościowego, lecz podejścia funkcjonalno-jakościowego, którego podstawą jest charakter świadczenia. Innymi słowy, okoliczność, że Cardpoint oferuje swoje usługi w formie pakietu, nie ma znaczenia, jeżeli w wyniku działania świadczonej w ramach pakietu nie zostają przeniesione środki pieniężne ani nie powstają zmiany prawne i finansowe, które materializują lub charakteryzują to przeniesienie.

48. W tym względzie, o ile zgodzić się z Cardpointem, że niektóre z jej działań są niezbędne do dokonywania transakcji płatniczych będących przedmiotem sporu w postępowaniu głównym(19), to cecha ta nie jest wystarczająca do tego, by świadczone przez nią usługi były zwolnione z VAT.

49. Trybunał miał już bowiem okazję wyjaśnić, że z uwagi na fakt wykazania zwolnienia z VAT sama okoliczność, że usługa jest niezbędna do realizacji zwolnionej transakcji, nie pozwala stwierdzić, że transakcja podlega zwolnieniu(20).

50. Okoliczność, że spółka Cardpoint działa w ramach zleconego przez bank outsourcingu, polegającego na obsłudze bankomatu, nie jest zresztą wystarczająca, by uzasadnić, że Trybunał rozumie w drodze analogii z orzecznictwem dotyczącym art. 148 dyrektywy VAT, w którym

Trybuna? opowiedzia? si? za mo?liwo?ci? zastosowania zwolnienia przewidzianego w tym artykule do us?ug ?wiadczonych przez po?redników dzia?aj?cych we w?asnym imieniu lub przez podwykonawców(21).

51. Moim zdaniem szczególne cechy i cele ka?dego zwolnienia z VAT nie pozwalaj? bowiem na dokonanie analogii na tej podstawie, ?e Cardpoint ?wiadczy us?ug? w ramach outsourcingu polegaj?cego na obs?udze bankomatów.

52. Argument spó?ki Cardpoint, oparty na okoliczno?ci, ?e jest ona odpowiedzialna za sprawno?? bankomatów i ponosi z tego tytu?u odpowiedzialno?? za wszystkie mo?liwe dysfunkcje, takie jak zbyt niskie lub zbyt wysokie wyp?aty, szkody spowodowane dzia?alno?ci? przest?pcz? osób trzecich, nieprawid?owy monta? bankomatów lub b??dne polecenia zaksi?gowania, tak?e mnie nie przekonuje.

53. W tym wzgl?dzie przypominam, nale?y zbada? zakres odpowiedzialno?ci us?ugodawcy, a w szczególno?ci to, czy ta odpowiedzialno?? jest ograniczona do aspektów technicznych, czy te? obejmuje specyficzne i istotne elementy transakcji(22).

54. Tymczasem, o ile dowody przedstawione przez Cardpoint ?wiadczy? o odpowiedzialno?ci tej spó?ki wobec banku obs?uguj?cego bankomat w razie jego niesprawno?ci, o tyle wykazuj? one przede wszystkim, ?e Cardpoint nie ponosi ?adnej odpowiedzialno?ci zwi?zanej ze zmianami prawnymi i finansowymi wynikaj?cymi z transakcji p?atno?ci.

55. W szczególno?ci, poniewa? wydanie ?rodków u?ytkownikowi takiego bankomatu nie jest istotnym lub specyficznym elementem p?atno?ci, okoliczno??, ?e Cardpoint ponosi odpowiedzialno?? wzgl?dem banku obs?uguj?cego rzeczony bankomat w przypadku zbyt niskich lub zbyt wysokich wyp?at, nie mo?e skutkowa? rozszerzeniem zakresu jej odpowiedzialno?ci na specyficzne i istotne elementy transakcji p?atno?ci.

56. Podsumowuj?c, poniewa? Cardpoint ogranicza si? do ?wiadczenia us?ug o charakterze technicznym i administracyjnym, owo ?wiadczenie nie mo?e by? zwolnione z VAT na mocy art. 13 cz??? B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy.

57. Podkre?lam wreszcie, ?e cele przewidzianego w tym przepisie zwolnienia, a mianowicie z?agodzenie trudno?ci zwi?zanych z ustaleniem podstawy opodatkowania oraz kwoty podlegaj?cego odliczeniu VAT oraz zapobiegania wzrostowi kosztów kredytu konsumenckiego(23), nie podwa?aj? mojej analizy.

58. Jako ?e ?atwo okre?li? podstaw? opodatkowania us?ug ?wiadczonych przez Cardpoint, w szczególno?ci w ?wietle chocia?by faktury wystawionej za t? us?ug?, to pierwszy cel nie mo?e uzasadnia? zwolnienia tej us?ugi z VAT.

59. Z uwagi na to, ?e drugi cel nie ma w niniejszej sprawie znaczenia, równie? on nie mo?e uzasadnia? zwolnienia us?ugi ?wiadczonej przez Cardpoint. W tym wzgl?dzie spó?ka ta jest zdania, ?e w przypadku zrobienia debetu na koncie posiadacza karty, wyp?ata natychmiast generuje stosunek kredytu pomi?dzy tym ostatnim a bankiem, który kart? wyda?, a w?a?nie ten kredyt konsumencki nie mo?e by? opodatkowany VAT.

60. Prawd? jest, ?e w przypadku gdy bank autoryzuje wyp?at?, mimo braku wystarczaj?cych ?rodków na danym rachunku bankowym, posiadacz tego rachunku jest de facto winny pieni?dze bankowi. Taka sytuacja nie stanowi jednak kredytu konsumenckiego, lecz krótkotrwa?y debet(24).

61. W ?wietle ca?o?ci powy?szych rozwa?a? uwa?am, ?e zwolnienie w odniesieniu do

transakcji dotyczących płatności i przelewów przewidziane w art. 13 cz. III B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy nie ma zastosowania do usług takich jak usługi świadczone przez Cardpoint w ramach outsourcingu bankomatów przez banki.

V. Wnioski

62. Mając na uwadze powyższe rozważania, proponuję, aby na pytanie prejudycjalne, z którym zwrócił się do niego Bundesfinanzhof (federalny trybunał finansowy, Niemcy), Trybunał odpowiedział w następujący sposób:

Artykuł 13 cz. III B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku należy interpretować w ten sposób, że zwolnienie z podatku od wartości dodanej przewidziane w tym przepisie w odniesieniu do transakcji dotyczących płatności i przelewów nie ma zastosowania do świadczenia – przez usługodawcę na rzecz banku obsługującego bankomat – usług takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, polegających na uruchomieniu i utrzymywaniu bankomatów w sprawności, naprawianiu ich, instalowaniu w nich sprzętu informatycznego, a także oprogramowania, wysyłaniu zapytania autoryzacyjnego dotyczącego wypłaty pieniędzy do banku, który wyda kartę, z której się korzysta, dokonaniu dystrybucji pieniędzy i zarejestrowaniu transakcji wypłaty.

1 Język oryginału: francuski.

2 Zwany dalej „organami podatkowymi”.

3 Jako następcą prawny Moneybox Deutschland GmbH.

4 Szósta dyrektywa Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (Dz.U. 1977, L 145, s. 1, zwana dalej „szóstą dyrektywą”). Pragnę zauważyć na wstępie, że art. 13 cz. III B lit. d) pkt 3 szóstej dyrektywy został zastąpiony przez art. 135 ust. 1 lit. d) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. 2006, L 347, s. 1, zwanej dalej „dyrektywą VAT”), zgodnie z którą państwa członkowskie zwalniają transakcje, w tym przede wszystkim, dotyczące rachunków depozytowych, rachunków bieżących, płatności, przelewów, długów, czeków i innych zbywalnych instrumentów finansowych, z wyłączeniem windykacji należności, oraz że art. 135 ust. 1 lit. b)–g) dyrektywy VAT przejmuje, bez zmiany jego istoty, zwolnienia przewidziane wcześniej w art. 13 cz. III B lit. d) pkt 1–6 szóstej dyrektywy. W tych okolicznościach uważam, że orzecznictwo dotyczące tego pierwszego przepisu jest istotne dla wykładni równoważnych przepisów szóstej dyrektywy (odwrotnie zob. wyrok z dnia 26 maja 2016 r., Bookit, C-607/14, zwany dalej „wyrokiem Bookit”, EU:C:2016:355, pkt 32, a także moja opinia w sprawie A, C-33/16, EU:C:2016:929, pkt 30).

5 W tej sytuacji Bank-Verlag jest pośrednikiem między bankiem obsługującym bankomat oraz bankiem, który wyda kartę bankową wykorzystywaną do wypłaty pieniędzy.

6 Zwany dalej „BBK”.

7 Zgodnie z definicjami zawartymi przez prawodawcę Unii w załączniku 1 do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywę 2002/65/WE, 2009/110/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającą dyrektywę 2007/64/WE

(Dz.U. 2015, L 337, s. 35). Nie widzę żadnego powodu uzasadniającego, by pojęcie „usługi płatniczej” było rozumiane odmiennie w dziedzinie VAT, a zdanie to podziela najwyraźniej rzęd niemiecki, według którego transakcje dotyczące płatności „charakteryzują się transferem środków płatniczych”.

8 Zobacz wyrok z dnia 5 czerwca 1997 r., SDC (C-2/95, EU:C:1997:278, pkt 50).

9 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 37).

10 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

11 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

12 Zobacz wyrok Bookit, pkt 46.

13 Zobacz wyrok Bookit, pkt 44–51.

14 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 33, 34, 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

15 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

16 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo). W związku z tym Trybunał nie wymaga, aby usługi były świadczone przez określony rodzaj zakładu lub osoby prawnej.

17 I tu wskazuję, że nawet jeśli, jak podkreślił sąd odsyłający, w sprawie, w której wydano wyrok Bookit, istniała odrębna umowa sprzedaży biletów do kina, to brak takiej odrębnej umowy w niniejszej sprawie nie ma znaczenia, ponieważ w wyroku, w dokonanej przez siebie ocenie, Trybunał nie wziął pod uwagę tej okoliczności faktycznej.

18 Faktycznie, w pkt 42 wyroku Bookit Trybunał wskazał, że taka okoliczność nie może z góry wykluczyć, że może on być objęty spornym zwolnieniem. Jednakże z tego punktu wyroku Bookit wynika również, że okoliczność, iż dany usługodawca bezpośrednio obciąża lub uznaje rachunek, czy też dokonuje zapisu na koncie tego samego posiadacza, pozwala co do zasady uznać, że warunek ten jest spełniony, i stwierdził, że dana usługa podlega zwolnieniu.

19 Odczytanie danych przez Cardpoint i ich przekazywanie, podobnie jak utworzenie zbiorów danych, są etapami wstępnymi i niezbędnymi do świadczenia usługi zwolnionej z podatku, ponieważ prowadzą do wypłaty gotówki z rachunku płatniczego.

20 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

21 Wyroki: z dnia 3 września 2015 r., Fast Bunkering Klaipėda (C-526/13, EU:C:2015:536); z dnia 4 maja 2017 r., A (C-33/16, EU:C:2017:339).

22 Zobacz wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

23 Zobacz wyrok Bookit (pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

24 W tym względzie pragnę zauważyć, że zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. e) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. 2008, L 133, s. 66) dyrektywa ta nie ma zastosowania do umów kredytowych udzielonych w formie debetu spóacanego w terminie jednego miesiąca.